

CF Net News

ซีเอฟเน็ต นิวส์

ข้อมูลข่าวสารและประสานเชื่อมโยงเครือข่ายป่าไม้ภาคพื้นเมือง

ฉบับที่ 6 | Issue 6 | สิงหาคม 2562

โอกาสประชาชนในกฎหมายป่าไม้ / วันที่ 15 ส.ค. 2562

บทบรรณาธิการแนะนำ

สวัสดิ์ค่ะพี่น้องเครือข่ายป่าไม้ภาคพื้นเมืองทุกคนในทุกจังหวัดทั่วประเทศ นับจากนี้ไปการขับเคลื่อนงานเครือข่ายอย่างเป็นทางการได้เริ่มขึ้นแล้ว กองบรรณาธิการจดหมายข่าว CF-NET News ขอรายงานความเคลื่อนไหวให้ทราบดังนี้ ต่อเนื่องจากงานสัมมนาป่าไม้ภาคพื้นเมืองครั้งที่ 2 กองเลขานุการเครือข่ายป่าไม้ภาคพื้นเมืองได้เริ่มจัดทำรายละเอียดข้อเสนอต่อการจัดทำอนุบัญญัติพรบ.ป่าชุมชนในส่วนของร่างกฎกระทรวงกำหนดพื้นที่อื่นใดที่มีคุณค่าทางธรรมชาติและคุณค่าอื่นอันควรแก่การอนุรักษ์ หรือรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมเป็นเขตป่าอนุรักษ์ พ.ศ. ... (มาตรา 4) ร่างกฎกระทรวงกำหนดไม้อื่นใดที่ควรค่าแก่การอนุรักษ์เป็นไม้ทรงคุณค่า พ.ศ. ... (มาตรา 4) และในส่วนของร่างระเบียบกรมป่าไม้ข้อ 4 ฉบับนั้นเสนอให้คงเนื้อหาเดิมไว้ ซึ่งเป็นระเบียบว่าด้วยคณะกรรมการสรรหาว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการสรรหา และการเสนอรายชื่อบุคคลเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ระเบียบว่าด้วยการกำหนดการจดทะเบียนเครือข่ายป่าชุมชน ระเบียบว่าด้วยการกำหนดการจดทะเบียนองค์กรภาคประชาสังคม และระเบียบคณะกรรมการนโยบายป่าชุมชนว่าด้วยการกำหนดเบี้ยประชุม ค่าพาหนะ ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าเช่าที่พัก และค่าใช้จ่ายอย่างอื่น จากนั้นส่งมอบต่อกรมป่าไม้ตามกำหนดเวลาช่วงแรกคือ 15 สิงหาคม 2562 เนื้อหาส่วนที่เหลือจะทยอยจัดทำให้แล้วเสร็จทันกำหนดของแต่ละช่วงเวลาต่อไป และข้อเสนอต่ออนุบัญญัติพรบ.อุทยานแห่งชาตินั้นทางคณะกรรมการก็ได้มีการจัดทำในส่วนของมาตรา 64 และ 65 ซึ่งในรายละเอียดของข้อเสนอทั้งหมดจะนำมาแจ้งให้ทราบและขอรับฟังความเห็นจากตัวแทนพี่น้องเครือข่ายในลำดับต่อไป

นอกจากนี้ได้เริ่มสร้างความร่วมมือกับภาคีต่าง ๆ และประชาสัมพันธ์ เพื่อการรณรงค์เพื่อกำหนดพื้นที่ 10 ล้านไร่จากป่าชุมชนทั่วประเทศ โดยมีจุดประสงค์หลักคือร่วมกันเพิ่มพื้นที่สีเขียวและลดปัญหาโลกร้อน ด้านงานวิชาการได้รวบรวมข้อมูลและจัดทำสื่อเผยแพร่กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการป่าไม้เพื่อพี่น้องเครือข่ายจะได้เข้าถึงข้อมูลให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ในส่วนของงานพัฒนาเยาวชนได้เริ่มกิจกรรมอบรมผู้สื่อข่าวป่าไม้ภาคพื้นเมืองรุ่นเยาว์ โดยรับสมัครจากสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาทั่วประเทศ โดยหวังว่าเยาวชนเหล่านี้จะเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนงานด้านสื่อสารสาธารณะของเครือข่ายต่อไปในภายภาคหน้า

ในส่วนของพัฒนาเครือข่ายก็ได้เริ่มขับเคลื่อนงานระดับจังหวัดโดยมีการจัดตั้งคณะทำงานของแต่ละจังหวัด มีการวิเคราะห์สถานการณ์ป่าไม้และวางแผนดำเนินกิจกรรมที่ตอบโจทย์ปัญหาที่แตกต่างกันไปในแต่ละพื้นที่ นอกจากนี้ยังเป็นโอกาสของผู้รุ่นใหม่ที่ได้ฝึกทักษะการประสานงาน มีประสบการณ์ มีความเข้าใจและความมั่นใจในการทำงานเชิงเครือข่ายมากขึ้น โดยการขับเคลื่อนกิจกรรมระดับจังหวัดนั้นจะมีการจัดเวทีให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายป่าชุมชน กฎหมายอุทยานแห่งชาติ และกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องควบคู่กันไปด้วย ทางกองบรรณาธิการจะติดตามความเคลื่อนไหวของการขับเคลื่อนงานเครือข่ายป่าไม้ภาคพื้นเมืองและรายงานความคืบหน้าให้ทราบกันในฉบับต่อ ๆ ไป

บทความที่น่าสนใจในฉบับนี้ "โอกาสของประชาชนด้วยในกฎหมายป่าไม้ ทรศนะจาก อ.ดร.ขวัญชัย ดวงสถาพร" ส่วนหนึ่งจากงานเวทีสัมมนาเครือข่ายป่าไม้ภาคพื้นเมือง ครั้งที่ 2 (วันที่ 9-10 ก.ค. 62) ขอเชิญพี่น้องเครือข่ายเรียนรู้ไปพร้อมกันจากบทความได้เลยค่ะ

โอกาสของประชาชนในกฎหมายป่าไม้

หลังปี พ.ศ. 2557 มีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับป่าไม้โดยตรง 11 ฉบับ ทั้งเก่าและใหม่ ในจำนวนนี้ เป็นการปรับปรุงกฎหมายเกือบทั้งหมด การปรับปรุงกฎหมายจะยึดตามสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นเมื่อมีการบังคับใช้กฎหมายนั้น จึงไม่ได้วางแผนเผื่อถึงอนาคต อย่างไรก็ตาม ในรัฐธรรมนูญมีเขียนไว้กว้าง ๆ ว่ากฎหมายที่ประกาศใช้ใหม่ รัฐต้องมีการประเมินการใช้กฎหมายและสื่อต่อประชาชน ซึ่งถูกตีความว่า กรมป่าไม้ กรมอุทยานฯ ที่ออกกฎหมายใหม่มาทั้งหลาย ต่อจากนี้ ถ้าไม่มีการประเมินการใช้กฎหมายจะมีความผิดตามรัฐธรรมนูญ ซึ่งภาคประชาชนจะต้องทราบ และมีส่วนร่วมในการประเมินการใช้กฎหมายนี้

สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงกฎหมายหลักที่เกี่ยวข้องกับการป่าไม้ไทย		
กฎหมายเดิม (ก่อนปี พ.ศ. ๒๕๕๗)	กฎหมายใหม่ (หลังปี พ.ศ. ๒๕๕๗)	หมายเหตุ
๑ พ.ร.บ. ป่าไม้ พุทธศักราช ๒๕๔๔	พระราชบัญญัติป่าไม้ (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๖๒	ปรับปรุงบางส่วน
๒ พ.ร.บ. ป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕	พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๙	ปรับปรุงบางส่วน
๓ พ.ร.บ. อุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕	พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒	ปรับปรุงทั้งฉบับ
๔ พ.ร.บ. สงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕	พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๖๒	ปรับปรุงทั้งฉบับ
๕ พ.ร.บ. สวนป่า พ.ศ. ๒๕๓๕	พระราชบัญญัติสวนป่า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๘	ปรับปรุงบางส่วน
๖ พ.ร.บ. เมื่อใช้บังคับ พ.ศ. ๒๕๕๘ (ไม่มีปรับปรุง)		
๗	พ.ร.บ. ราชวัง พ.ศ. ๒๕๕๘	กฎหมายใหม่
๘	พ.ร.บ. ส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พ.ศ. ๒๕๕๘	กฎหมายใหม่
๙	พ.ร.บ. ป่าชุมชน พ.ศ. ๒๕๖๒	กฎหมายใหม่
๑๐ (ร่าง) ประมวลกฎหมายป่าไม้ (ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ ตามแผนการปฏิรูปประเทศ)	ร่างกฎหมายใหม่	
๑๑	พระราชบัญญัติคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒	กฎหมายใหม่

ป่าทุกแห่งในประเทศไทยมีกฎหมายดูแลอยู่ แต่กฎหมายเป็นเพียงเครื่องมือหนึ่งในการดูแลเท่านั้น การยึดกฎหมายอย่างเดียวอาจล้มเหลว หากไม่สามารถสร้างการมีส่วนร่วมและออกแบบกลไกการบริหารอย่างมีประสิทธิภาพ สำหรับโอกาสและความท้าทายของการเปลี่ยนแปลงกฎหมายว่าด้วยป่าไม้ มี 2 ประเด็นหลักๆ ที่น่าสนใจ ประเด็นแรก คือ การเพิ่มพื้นที่ป่าไม้ให้ได้ตามเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติและนโยบายป่าไม้แห่งชาติ ในยุทธศาสตร์ชาติระบุว่า ต้องเพิ่มพื้นที่สีเขียวร้อยละ 55 ประกอบด้วยป่าธรรมชาติร้อยละ 35 เป็นต้น ส่วนนโยบายป่าไม้แห่งชาติ ให้มีป่าร้อยละ 40 ประเด็นอยู่ที่

- 1) พระราชบัญญัติป่าไม้ฉบับที่ 8 แก้ไขปลดล็อกมาตรา 7 การปลูกไม้หวงห้ามในที่ดินกรรมสิทธิ์ โดยหลักการสะดวกขึ้น แต่มีรายละเอียดที่ต้องปฏิบัติตามต่อไป
- 2) พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ เป็นปัจจัยสู่ความสำเร็จ พระราชบัญญัติป่าสงวนฯ ปี 2559 ระบุว่า ต้องออกอนุบัญญัติตามมาตรา 13/1, 16 และ 20 ซึ่งเกี่ยวข้องกับการอนุญาตใช้พื้นที่ป่าเสื่อมโทรม (ก.) มาทำเป็นสวนป่า ขณะนี้กำลังทำระเบียบการอนุญาต (ข.) มาให้ส่วนราชการใช้ประโยชน์ ซึ่งส่วนใหญ่ไม่ค่อยขออนุญาต เพราะเป็นส่วนราชการเหมือนกัน (ค.) มาใช้ตามอำนาจ คชช. ที่ดินเกือบร้อยละ 100 ที่ คชช. นำมาอนุญาตเพื่อทำประโยชน์ เป็นพื้นที่ป่าสงวน และ (ง.) มาอนุญาตทำเหมืองแร่ อนุบัญญัติเหล่านี้มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการลดหรือเพิ่มพื้นที่ป่า
- 3) พระราชบัญญัติสวนป่าฉบับที่ 2 พ.ศ. 2558 มีการจัดทำอนุบัญญัติแล้ว 3 ฉบับ
- 4) พระราชบัญญัติป่าชุมชน เป็นโอกาสเพิ่มป่าในบริเวณเพื่อการใช้ประโยชน์

อ่านต่อหน้าถัดไป

